

Adam Smith

Adam Smith (1723–1790) a fost un filosof scoțian. Între 1737 și 1740 a studiat filosofia la Glasgow și la Oxford. Și-a început activitatea didactică în 1748 mai întâi predând retorică la Edinburgh apoi, din 1752, logică iar din 1773 morală la Glasgow.

Din 1778 până la moartea sa din 1790 a fost comisar al vămile din Edinburgh.

În lucrarea sa, *Teoria sentimentelor morale* (1759), Smith, aflat sub influența conceptuală a naturii umane formulată de David Hume, vorbește despre nevoia de echitate și corectitudine a oamenilor și înfruntarea egoismului.

Smith a mai fost preocupat și de filosofia economică în afară de cea morală.

Astfel, în lucrarea sa *Avuția Națiunilor* (1776), sub influența drepturilor naturale teoretizate de John Locke, a criticat sistemul mercantilist pentru că nu încuraja comerțul și considera că avuția unui stat constă doar în cantitatea de aur și argint pe care o deținea. Însă, în viziunea lui Smith avuția era dată de valoarea totală a schimburilor și a muncii.

Prin doctrina sa utilitaristă, libertatea individuală trebuie să primeze în detrimentul celei colective, bunăstarea putea fi atinsă prin trei mijloace: urmarirea profitului personal și a proprietății, diviziunea muncii și specializarea, comerțul și concurența libere.

Prin urmărirea profitului personal fiecare muncitor și-ar fi făcut meseria mai bine acționând pentru atingerea binelui propriu care ajunge să producă binele comun. Diviziunea muncii ar fi trebuit să ducă la creșterea randamentului muncitorilor și scăderea timpului de manufacturare. Urmărirea comerțului liber ar fi dus la apariția un avantaj comparativ: maximizarea profitului prin specializarea pe un anumit segment al pieței.

Prin metafora mâinii invizibile a explicat principiul laissez-faire, decurgerii naturale, prin care piața ar fi urmat să se autoregleze ca și cum ar fi fost manevrată de o mână invizibilă, iar statul nu trebuia să se implice în piață ci doar să susțină infrastructura, educația și să garanteze siguranța publică și juridică.

Tot Smith a mai introdus și teoria valorii-muncă: care se referă la adăugarea costului muncii la cel al produsului finit ajungându-se un preț corect aplicat produsului intrat pe piață.

Plecând de la aceste idei economice am identificat următoarele politici publice inspirate de Adam Smith:

Legea scăderii taxelor dată de guvernul francez în septembrie 2017 prin care s-a aplicat o scadere de la 33% la 28% putem considera că a fost inspirată de ideea urmării profitului personal în care statul se ocupă doar de infrastructura.

„Decretul de urgență” inițiat de Javier Milei prin care se dorește transformarea companiilor statului în societăți anonime pentru a fi privatizate ulterior, propunerea scăderii numărului de ministere la jumătate și desființarea Bancii Centrale a Argentinei sunt politici inspirate de tot de urmarirea profitului personal și existența unui stat neintervenționist în piață.

Stoparea lucrărilor publice și reducerea subvențiilor sunt de asemenea propuneri de politici publice ale lui Milei, atât prima propunere cât și a doua încalcă într-o oarecare măsură doctrina lui Adam Smith: prin stoparea lucrărilor publice statul nu ar mai administra infrastructura necesara pieței, reducerea subvențiilor este și nu este conforma cu Smith- dacă ne am lua după „Avuția Națiunilor” ele nu ar trebui să existe, însă, „Teoriei sentimentelor molare” le ar vedea ca utile pentru diminuarea inechității.

Planul bugetar de eficientizare economică a grupului europarlamentar Renew Europe pentru 2019-2024 prin care se dorește creșterea valorii adăugate a pieței europene ar putea fi inspirat de urmarirea comerțului liber ce duce la avantaj comparativ.

Bibliografie:

<https://www.britannica.com/biography/Adam-Smith/The-Theory-of-Moral-Sentiments>, accesat 03.01.2024 ora 17.

Popescu Gheorghe, *Evoluția gândirii economice*, Cluj-Napoca, Editura Academiei Române, Editura Cartimpex, 2004, ediția a III-a, pp. 130-136, 139.

Vaut Simone, *Economie și democrație socială*, Cluj-Napoca, PLH Internațional, 2012, ediția a III-a, pp. 12-16.

Valier Jacques, *Scurtă istorie a gândirii economice de la Aristotel pînă azi*, București, Compania, 2009, pp. 42-58.

Pentru politicile publice în ordinea lor următoarele resurse web:

<https://dev.profit.ro/taxe-si-consultanta/guvernul-francez-promite-reducerea-taxelor-pentru-populatie-si-companii-in-2017-15564046>

<https://www.agerpres.ro/politica-externa/2023/12/21/presedintele-javier-milei-isi-lanseaza-planul-de-reconstructie-a-economiei-ca-argentina-sa-devina-putere-mondiala--1223171>

<https://www.profit.ro/stiri/presedintele-ales-al-argentinei-javier-milei-afirma-ca-inchiderea-bancii-centrale-este-o-chestiune-nenegociabila-21398433>

<https://www.hotnews.ro/stiri-international-26751582-cele-8-puncte-ale-pachetului-economic-urgenta-argentinianului-milei-devalorizarea-peso-ului-licitatii-anulate-nu-mai-avem-bani-pentru-sustine-mass-media-care-laude-virtutile-guvernului.htm>

<https://www.reneweuropegroup.eu/priorities>

Revision #4

Created 27 December 2023 07:46:43 by Christian Nasulea

Updated 11 January 2024 20:25:48 by Robert Radu